

Europees Parlement

Een Europese agenda nuttig en nodig.

Naar een filantropie deal voor Europa

Door: Rien van Gendt

05-10-2023

Filantropie

Is de fondsenwereld geïnteresseerd om Europees actief te zijn? En een bijdrage te leveren aan de Europese agenda? Expert Rien van Gendt komt met een vurig pleidooi daartoe in het Europees Parlement. De internationale versie van zijn handboek, 'Philanthropy back to the drawingboard' wordt daar op 9 oktober gepresenteerd.

Europa kent vele uitdagingen. Er is een klimaatcrisis, een migratiecrisis en een democratie crisis om er drie te noemen. De Europese Commissie stelt in haar *Multiannual Financial Framework 2021-2027* dat de problemen te groot zijn om alleen door overheden en de Commissie aan te pakken. Men houdt een pleidooi voor meer samenwerking met de wereld van de filantropie.

Welke interesse bestaat er in de fondsenwereld om op Europees niveau actief te zijn en een bijdrage te leveren aan de Europese agenda? Een belangrijk voorbeeld van een Europees initiatief is Civitates: een samenwerkingsverband van 21 foundations met als doel om de democratie en solidariteit in Europa te ondersteunen. Ook zijn er enkele fondsen die hun activiteiten richten op Europa zoals European Climate Foundation en European Cultural Foundation.

Urgent en belangrijk

Toch is het opmerkelijk dat bijna alle fondsen in Europese landen een lokaal of nationaal karakter hebben, kijkend naar hun bestedingen. Als er sprake is van een internationale agenda dan richt die zich meestal op het globale zuiden. Voor mij is dat de reden om in de internationale versie van mijn boek *Philanthropy back to the Drawing Board*, dat op 9 oktober aanstaande wordt gepresenteerd in het Europees Parlement, een pleidooi te houden voor Europese filantropie.

De fondsenwereld in Europa moet men er niet voetstoots van uitgaan dat een sterk en democratisch Europa een vanzelfsprekendheid is. We zijn geneigd Europa te zien als een gegeven dat niet hoeft te worden verdedigd. Vandaar mijn aanbeveling aan fondsen om behalve aandacht te geven aan een binnenlandse agenda en een globale agenda ook nadrukkelijk te kijken naar de Europese agenda.

Waar denken we aan bij Europese filantropie? Drie dimensies: een positieve fiscale en juridische omgeving voor Het verstrekken van donaties over grenzen heen (*cross-border grantmaking*), Europese geldbronnen voor Europese filantropie en Europa als een doel voor filantropische bestedingen.

Fiscaal en juridisch

Inzake de fiscale en juridische omgeving ligt er een moeilijke periode achter ons sinds in 2015 het zogenaamde European Foundation Statute, dat het maken van donaties tussen Europese landen had moeten bevorderen, niet kon rekenen op een algemene goedkeuring in Europa. Philea (Philanthropy Europe Association) is hiervoor blijven ijveren. Hun *European Philanthropy Manifesto* spreekt hierover duidelijke taal: naast een vrij verkeer van goederen en personen binnen Europa moeten er geen beperkingen worden opgelegd aan grensoverschrijdende filantropische bestedingen. Gelukkig heeft de Commissie in Juni dit jaar aangekondigd met voorstellen te komen om deze barrières te slechten.

Het geld

De tweede dimensie betreft de toegang tot Europese geldbronnen voor filantropie. Zelfs de Europese agenda van European Cultural Foundation wordt bijna geheel gefinancierd vanuit nationale bronnen. In mijn boek noem ik een aantal nieuwe financiële instrumenten die allemaal vragen om nadere uitwerking. Voorbeeld: het uitgeven van Europese obligaties (geïnspireerd door de Social Justice Bonds van de Ford Foundation in de VS) gegarandeerd door de Europese Commissie indien het duidelijk is dat de Europese agenda hiermee wordt bevorderd.

De agenda

Tot slot: fondsen moeten bereid zijn om qua bestedingen bij te dragen aan de Europese agenda. Het zou slecht zijn voor de reputatie van fondsen in Europa als het klimaat voor *cross-border grantmaking* zou verbeteren en de daadwerkelijke donaties zich vervolgens zouden blijven beperken tot initiatieven bij ons om de hoek in het eigen land.

In de Goede Doelen Lezing 2019 van Goede Doelen Nederland stelde econoom Bas Haring dat als je goede doelen wilt gebruiken om sociale cohesie te bevorderen dit juist nodig is op het Europese niveau. Hij pleitte voor bestedingen voor echte Europese goede doelen. Wat dat betreft ligt er een uitdaging voor Philea en de nationale associaties zoals de FIN en GDN om fondsen in Europa te stimuleren en te overtuigen van nu en noodzaak van een Europese agenda.

Philanthropy back to the drawing board komt op 9 oktober aanstaande beschikbaar en verschijnt bij Philea. Bestelinformatie voor de Nederlandse editie: [Filantropie terug naar de tekentafel | Walburg Pers](#)

Over de auteurs

Rien van Gendt is eigenaar van Van Gendt Philanthropy Services